

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення педагогічної ради
Херсонської гімназії № 4
Херсонської міської ради
протокол від 27.08.2026 № 1

Введено в дію наказом директора
Херсонської гімназії № 4
Херсонської міської ради
від 28.08.2026 № 3-О

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність учасників освітнього процесу
Херсонської гімназії № 4 Херсонської міської ради

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Херсонської гімназії № 4 Херсонської міської ради (далі — Положення) є внутрішнім актом Херсонської гімназії № 4 Херсонської міської ради (далі — гімназія) та визначає основні засади формування, забезпечення, утвердження і популяризації культури академічної доброчесності, правила академічної доброчесності, заходи щодо її забезпечення, а також особливості реагування на порушення академічної доброчесності з урахуванням законодавства України.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, Конвенції ООН про права дитини, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про академічну доброчесність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного кодексу України, інших нормативно-правових актів у сфері освіти, Статуту гімназії та інших внутрішніх актів гімназії.

1.3. Метою Положення є формування та утвердження в гімназії культури академічної доброчесності, заснованої на цінностях, принципах і правилах академічної доброчесності, визначених законодавством України, забезпечення довіри до результатів освітньої діяльності та оцінювання результатів навчання, запобігання порушенням академічної доброчесності, створення умов для доброчесної поведінки учасників освітнього процесу та забезпечення справедливого і неупередженого реагування на встановлені порушення.

1.4. Дія цього Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу гімназії та інших осіб у випадках, передбачених законодавством України та цим Положенням.

1.5. Академічна доброчесність є невід'ємною складовою освітньої діяльності та внутрішньої системи забезпечення якості освіти гімназії.

Внутрішня система забезпечення академічної доброчесності є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти гімназії та включає сукупність заходів, процедур і механізмів, спрямованих на формування та утвердження культури академічної доброчесності, запобігання порушенням академічної доброчесності, виявлення та реагування на такі порушення, а також підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу щодо цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

1.6. У питаннях, не врегульованих цим Положенням, застосовуються норми законодавства України та інших внутрішніх актів гімназії, прийнятих відповідно до законодавства.

1.7. Терміни, що використовуються у цьому Положенні, вживаються у значеннях, визначених законодавством України, зокрема Законами України «Про академічну доброчесність», «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту».

II. Цінності, принципи та види порушень академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність — сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, визначених Законом України «Про академічну доброчесність», яких мають дотримуватися суб'єкти академічної діяльності під час навчання, викладання та іншої академічної діяльності.

2.2. Основними цінностями академічної доброчесності в гімназії є чесність, довіра, повага, справедливість, відповідальність, законність, прозорість, об'єктивність, дотримання прав інтелектуальної власності та нетерпимість до проявів академічної недоброчесності.

2.3. Кожний учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених законодавством України та цим Положенням.

2.4. У гімназії застосовується принцип презумпції академічної доброчесності: особа вважається такою, що дотримується академічної доброчесності, доки факт її порушення не буде встановлено у визначеному законодавством та цим Положенням порядку.

2.5. Видами порушень академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» є:

- відчуження авторства;
- академічний плагіат;
- приписування авторства;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом;
- недоброчесне оцінювання;
- несамостійне виконання завдання;
- недозволена допомога;
- академічний саботаж;
- схиляння до порушення академічної доброчесності;
- інституційні порушення академічної доброчесності.

2.6. Зміст та ознаки зазначених порушень визначаються відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність».

Під час виконання навчальних та оцінювальних завдань здобувачам освіти забороняється використовувати джерела інформації, технічні засоби, допомогу інших осіб та результати, згенеровані штучним інтелектом, якщо це не передбачено умовами відповідного завдання.

2.7. Використання здобувачами освіти та педагогічними працівниками інструментів штучного інтелекту допускається з дотриманням вимог законодавства та правил, установлених цим Положенням, зокрема щодо зазначення факту використання таких інструментів у випадках, передбачених законодавством або умовами відповідного завдання.

2.8. Під час визначення наявності порушення академічної доброчесності враховуються обставини його вчинення, характер академічної діяльності, умови виконання завдання, вік та рівень самостійності здобувача освіти, а також інші обставини, що мають значення для об'єктивного та справедливого розгляду.

III. Правила та обов'язки щодо дотримання академічної доброчесності

3.1. Педагогічні працівники гімназії зобов'язані:

- дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності та бути особистим прикладом доброчесної поведінки;
- ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;
- використовувати у професійній діяльності достовірну та перевірену інформацію, що відповідає сучасному стану знань;
- чітко визначати очікувані результати навчання, зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та прозорі критерії оцінювання;

здійснювати об'єктивне, неупереджене та добросовісне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;

дотримуватися вимог законодавства про авторське право та права інтелектуальної власності під час створення і використання навчальних, методичних та інших матеріалів;

формувати у здобувачів освіти культуру академічної доброчесності, навички самостійної роботи, критичного мислення, роботи з інформацією, цитування та посилання на джерела;

перевіряти навчальні роботи здобувачів освіти на наявність ознак порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства та внутрішніх актів гімназії;

своєчасно, неупереджено та невідбирково реагувати на виявлені прояви порушення академічної доброчесності;

у разі використання інструментів штучного інтелекту у професійній, методичній чи іншій академічній діяльності дотримуватися вимог законодавства та правил, установлених цим Положенням, зокрема щодо зазначення факту такого використання у випадках, передбачених законодавством або умовами відповідної роботи.

3.2. Здобувачі освіти (учні) зобов'язані:

виконувати навчальні завдання самостійно, крім випадків, коли умовами завдання передбачено спільну роботу або дозволено отримання допомоги, використання певних матеріалів чи засобів;

під час створення власних навчальних робіт зазначати авторів і джерела використаних текстів, зображень, ідей, даних та інших матеріалів відповідно до встановлених вимог;

не використовувати під час виконання завдань та оцінювання засоби, матеріали або допомогу, які не дозволені умовами відповідного завдання;

добросовісно виконувати контрольні, діагностичні та інші роботи, що підлягають оцінюванню;

використовувати результати, згенеровані штучним інтелектом, відповідно до умов конкретного завдання та вимог законодавства, зазначаючи факт використання таких результатів у випадках, передбачених законодавством або умовами завдання;

перевіряти достовірність інформації, отриманої за допомогою цифрових технологій та інструментів штучного інтелекту;

поважати право інших осіб на результати їхньої інтелектуальної діяльності, честь і гідність та не створювати перешкод для здійснення ними освітньої діяльності.

3.3. Батьки або інші законні представники здобувачів освіти зобов'язані:

формувати у дітей усвідомлення необхідності дотримання цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

заохочувати та підтримувати дітей у дотриманні академічної доброчесності та самостійному виконанні навчальних завдань;

не виконувати за дитину навчальні, творчі, дослідницькі, контрольні та інші завдання, результати яких підлягають оцінюванню;

не створювати умов для отримання дитиною необґрунтованої переваги під час виконання навчальних завдань та оцінювання;

взаємодіяти з педагогічними працівниками та гімназією з питань формування у дитини культури академічної доброчесності.

3.4. Гімназія забезпечує:

формування та утвердження культури академічної доброчесності;

інформування учасників освітнього процесу про цінності, принципи, правила академічної доброчесності та порядок реагування на її порушення;

навчання здобувачів освіти основ академічної доброчесності, зокрема правил роботи з інформацією та академічного письма;

створення умов для об'єктивного та добросовісного оцінювання результатів навчання;

запобігання надмірному навчальному навантаженню здобувачів освіти та забезпечення відповідності навчальних завдань часу, визначеному для їх виконання;

належне реагування на повідомлення про можливі порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства та цього Положення;

дотримання прав та законних інтересів усіх учасників освітнього процесу під час розгляду питань щодо академічної доброчесності.

IV. Заходи з формування, популяризації та запобігання порушенням академічної доброчесності

4.1. Формування та популяризація культури академічної доброчесності в гімназії здійснюються шляхом:

- проведення інформаційно-просвітницьких, навчальних і виховних заходів;
- інтеграції питань академічної доброчесності в освітній процес;
- формування у здобувачів освіти навичок самостійної роботи, критичного мислення, роботи з інформацією, академічного письма та відповідального використання цифрових технологій;
- проведення тематичних бесід, годин спілкування, консультацій, семінарів, тренінгів та інших заходів;
- підвищення обізнаності учасників освітнього процесу щодо запобігання порушенням академічної доброчесності та відповідальності за їх вчинення.

4.2. Гімназія:

- забезпечує ознайомлення працівників та інших учасників освітнього процесу з цим Положенням у порядку, визначеному законодавством та внутрішніми актами гімназії;
- забезпечує доступність цього Положення шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті гімназії;
- організовує для педагогічних працівників заходи з підвищення обізнаності щодо академічної доброчесності, зокрема питань авторського права, використання відкритих освітніх ресурсів, цифрових технологій та штучного інтелекту;
- створює умови для запобігання порушенням академічної доброчесності та забезпечує належне реагування на виявлені випадки відповідно до законодавства та цього Положення;
- забезпечує періодичний перегляд і вдосконалення заходів із формування культури академічної доброчесності.

4.3. Педагогічні працівники гімназії здійснюють систематичну роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти та їхніми батьками або іншими законними представниками щодо цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, самостійного виконання навчальних завдань, належного використання інформаційних ресурсів та інструментів штучного інтелекту.

4.4. Заходи з формування та популяризації академічної доброчесності здійснюються з урахуванням віку здобувачів освіти, їхніх освітніх потреб, особливостей дистанційного навчання та принципів доступності й недискримінації.

V. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

5.1. До академічної відповідальності може бути притягнута особа, яка на час вчинення порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку. До здобувачів освіти, які не досягли 14 років, застосовуються виховні заходи реагування відповідно до законодавства та цього Положення.

5.2. Особа може бути притягнута до академічної відповідальності виключно у разі встановлення факту порушення академічної доброчесності у порядку, визначеному законодавством та цим Положенням.

5.3. До педагогічних працівників можуть застосовуватися академічні, дисциплінарні та інші санкції, передбачені Законом України «Про академічну доброчесність», законодавством про освіту та працю, а також цим Положенням.

5.4. До здобувачів освіти можуть застосовуватися виховні заходи реагування та академічні санкції, передбачені законодавством і цим Положенням, з урахуванням виду порушення, його наслідків, віку здобувача освіти та інших обставин.

5.5. Несамостійно виконане навчальне завдання вважається невиконаним та не підлягає оцінюванню у випадках, визначених Законом України «Про академічну доброчесність».

5.6. Застосування заходів реагування та санкцій здійснюється з дотриманням принципів законності, обґрунтованості, пропорційності, неупередженості, недискримінації та права особи на захист.

5.7. Види санкцій, порядок їх застосування, права учасників процедури, порядок розгляду повідомлень про можливе порушення академічної доброчесності та оскарження рішень визначаються законодавством та цим Положенням.

VI. Комісія з питань академічної доброчесності та порядок розгляду справ

6.1. Для розгляду повідомлень про можливі порушення академічної доброчесності та застосування заходів реагування у випадках і порядку, визначених законодавством та цим Положенням, у гімназії утворюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі — Комісія), яка є уповноваженим колегіальним органом гімназії.

6.2. Склад Комісії затверджується наказом директора гімназії. Строк її повноважень становить три роки. До складу Комісії можуть входити представники адміністрації, педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу. Член Комісії не бере участі у розгляді повідомлення у разі наявності конфлікту інтересів.

6.3. Повідомлення про можливе порушення академічної доброчесності подається у письмовій (паперовій або електронній) формі керівнику гімназії, Комісії або уповноваженій особі та має містити фактичні дані, що вказують на можливе порушення академічної доброчесності та можуть бути перевірені. Повідомлення підлягає обов'язковій реєстрації.

6.4. Керівник гімназії протягом трьох робочих днів з дня надходження повідомлення приймає рішення відповідно до частини першої статті 37 Закону України «Про академічну доброчесність».

Повідомлення про можливе порушення академічної доброчесності, вчинене керівником гімназії, розглядається відповідно до статті 39 Закону України «Про академічну доброчесність».

6.5. Комісія протягом десяти робочих днів з дня надходження повідомлення ухвалює рішення про початок його розгляду за встановленою процедурою або про залишення повідомлення без розгляду та повідомляє про це заявника. Особі, стосовно якої надійшло повідомлення, надається його копія та не пізніш як за три робочі дні до дати розгляду повідомляється про дату, час і місце розгляду.

6.6. Особа, стосовно якої розглядається повідомлення, має право бути присутньою під час його розгляду, ознайомлюватися з матеріалами, надавати усні та письмові пояснення, заперечення та докази, брати участь у їх дослідженні, а також користуватися допомогою представника.

6.7. Розгляд питання щодо притягнення до академічної відповідальності здобувача освіти віком від 14 до 18 років здійснюється із запрошенням його батьків або інших законних представників, якщо проти цього не заперечує здобувач освіти.

Якщо здобувач освіти визнає факт порушення академічної доброчесності, санкція може бути застосована без проведення перевірки та дослідження доказів.

Якщо здобувач освіти не визнає порушення та/або не погоджується із санкцією, до складу Комісії включаються представники самоврядування здобувачів освіти. За відсутності такого самоврядування здобувачі освіти делегуються до складу Комісії у порядку, визначеному цим Положенням.

6.8. Розгляд повідомлення здійснюється неупереджено, з дотриманням конфіденційності, прав учасників процедури, принципів законності, пропорційності та презумпції академічної доброчесності. У разі конфлікту інтересів член Комісії не бере участі у розгляді відповідного повідомлення.

6.9. За потреби для забезпечення неупередженості розгляду Комісія може залучати зовнішніх експертів — педагогічних працівників інших закладів освіти або інших фахівців відповідно до законодавства.

6.10. За результатами розгляду Комісія приймає обґрунтоване рішення про встановлення або невстановлення факту порушення академічної доброчесності відповідно до видів порушень, визначених законодавством та цим Положенням, та, у разі встановлення порушення, застосовує відповідну санкцію або інший захід реагування у межах повноважень, визначених законодавством та цим Положенням.

6.11. Рішення про притягнення особи до академічної відповідальності має містити інформацію про конкретний вид порушення академічної доброчесності та застосовану санкцію і бути обґрунтованим доказами, повно і всебічно дослідженими під час розгляду повідомлення, або визнанням особою факту порушення академічної доброчесності.

6.12. Розгляд повідомлення та прийняття рішення про наявність або відсутність порушення академічної доброчесності здійснюються у строк, що не перевищує шести місяців з дня реєстрації повідомлення.

6.13. Рішення Комісії оформлюється протоколом, оприлюднюється на офіційному вебсайті гімназії з дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних та інформації з обмеженим доступом і може бути оскаржене особою, стосовно якої прийнято рішення, та особою, яка подала повідомлення, у порядку, визначеному законодавством та цим Положенням.

6.14. Рішення Комісії про встановлення факту порушення та притягнення до академічної відповідальності може бути оскаржене особою, стосовно якої його прийнято, а також особою, яка подала повідомлення про порушення, у порядку та строки, визначені законодавством та цим Положенням.

6.15. Скарга на рішення Комісії подається у письмовій або електронній формі до педагогічної ради Гімназії (або керівника закладу) протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення або вручення відповідного рішення.

6.16. Скарга повинна містити відомості про оскаржуване рішення (дату, номер, суть рішення); підстави для його оскарження, обґрунтовані вимоги особи, яка подає скаргу; докази на підтвердження викладених обставин (за наявності).

6.17. Скарга розглядається у строк, що не перевищує 30 календарних днів з дня її надходження, за результатами чого приймається одне з рішень:

залишити рішення Комісії без змін, а скаргу — без задоволення;

скасувати рішення Комісії повністю або частково та направити матеріали на повторний розгляд;

змінити захід академічної відповідальності.

6.18. Рішення за результатами розгляду справи про порушення академічної доброчесності набирає чинності з дня його оприлюднення (вручення), а в разі його оскарження — з дня оприлюднення рішення педагогічної ради Гімназії (або наказу директора) за результатами розгляду скарги.

VII. Прикінцеві положення

7.1. Це Положення є відкритим документом та оприлюднюється на офіційному вебсайті Херсонської гімназії № 4.

7.2. Це Положення затверджується педагогічною радою гімназії та вводиться в дію наказом директора.

7.3. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у разі зміни законодавства України у сфері академічної доброчесності або за ініціативою учасників освітнього процесу,

розглядаються та затверджуються педагогічною радою гімназії та вводяться в дію наказом директора.

7.4. У разі зміни законодавства України норми цього Положення застосовуються в частині, що не суперечить законодавству, до внесення відповідних змін до Положення.